MATERIAŁY DYDAKTYCZNE

Odcinek 17: Indie

Tematyka

Program dotyczy historycznych, kulturowych i etnicznych uwarunkowań współczesnej polityki Indii. W programie poruszone zostają kwestie relacji Indii z krajami sąsiednimi oraz ich miejsca w rywalizacji ogólnoświatowej. Dyskusja ma na celu przybliżyć motywacje i ograniczenia Indii jako gracza w polityce międzynarodowej.

!

Wykorzystaj w przygotowaniu swoich wykładów lub lekcji szkolnych poniższe propozycje oraz program:

- cały odcinek: https://youtu.be/rlE6APw-jkY
- zwiastun programu: https://youtu.be/FnPd_zjfq5k

Zagadnienia wstępne

1. Sugeruje się rozpoczęcie bloku zajęć od studiowania mapy Azji ze szczególnym naciskiem na Półwysep Indyjski i otoczenie Indii. Dodatkowo, pomocne okaże się studiowanie samej mapy Indii, na której zaznaczone są regiony oraz poszczególne grupy narodowościowe i etniczne.
2. Następnie zaleca się dokonanie syntetycznego wprowadzenia do historii Indii, zwłaszcza z naciskiem na okres kolonialny i przynależność do Imperium Brytyjskiego oraz bardziej szczegółowo na kwestie związane z uzyskiwaniem przez Indie niepodległości w XX wieku.
3. Swobodna dyskusja na temat obecnego i potencjalnego znaczenia Indii. Rozważanie na temat potencjalnych sojuszów i konstelacji interesów zarówno w Azji jak również na arenie globalnej.

MATERIAŁY DYDAKTYCZNE

Odcinek 17: Indie

Część 1/3:

Tradycja niezaangażowania

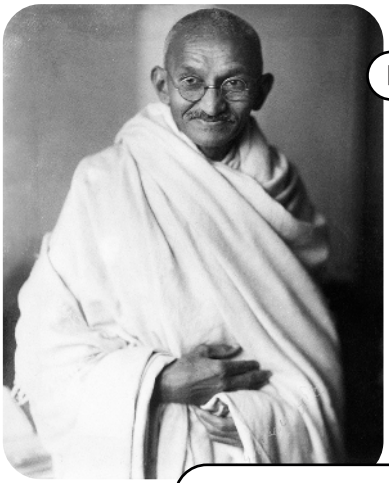
Emisja pierwszej części programu: **(0:00–12:07)**

Zagadnienia do dyskusji i pytania:

1. Dlaczego szczególnie istotne w dzisiejszych czasach jest rozważanie jakie stanowisko w polityce międzynarodowej zajmą Indie?
2. Jaką pozycję zajmują Indie w przypadku wojny w Ukrainie?
3. Jak historycznie w XX wieku wyglądało angażowanie się Indii w rywalizację zimnowojenną?
4. Na zdjęciach obok widoczna jest bardzo istotna postać z historii Indii. Kto to i jakie znaczenie miał dla rozwoju indyjskiej państwowości?
5. Jakiemu ruchowi powstałemu w latach 50-tych XX wieku przewodziły Indie i czy państwom wchodzącym w jego skład było bliżej do USA czy ZSRR?
6. Jakie koncepcje polityczne leżały u podstaw działalności prowadzonej przez Mahatmę Gandhiego? Innymi słowy, w jaki sposób chciał walczyć o państwowość indyjską?

[1] M. Gandhi w czasie pobytu w Afryce, 1909

[2] Mahatma Gandhi

MATERIAŁY DYDAKTYCZNE

Odcinek 17: Indie

7. Kim był człowiek widoczny na zdjęciu obok (kontynuator polityki Mahatmy Gandhiego)?
8. Jaką postawę zajęły Indie podczas wojny koreańskiej?
9. Jakie kwestie/konflikty powodowały, że sporadycznie w okresie zimnowojennym Indie zbliżały się do USA?
10. Co w wypadku Indii w największym stopniu determinuje politykę zagraniczną?
11. Na zdjęciu obok widać współczesnego polityka indyjskiego spotykającego się z Władimirem Putinem. Kto to?
12. Jak zachód reaguje na ambiwalentną postawę Indii w przypadku wojny na Ukrainie? Dlaczego? Co taka reakcja zachodu daje Indiom?
13. Co Indie zyskują i mogą zyskać na wojnie rosyjsko-ukraińskiej?
14. W jaki sposób ZSRR a potem Rosja prowadziły politykę wobec Indii? Jak wyglądała retoryka?
15. Co powoduje, że wizerunek USA w Indiach jest nie bardzo pozytywny?
16. Dlaczego paradoksalnie w interesie USA są dobre stosunki Indii z Rosją?

[3] Jawaharlal Nehru w czasie wizyty w RFN, 1956

[4] Władimir Putin i Narendra Modi, 2021, aut. Kremlin.ru

MATERIAŁY DYDAKTYCZNE

Odcinek 17: Indie

Część 2/3:
Pragmatyzm i idee

[5]

Przywódcy państw BRICS na szczycie w Goa, 2016, aut. Kremlin.ru

[6]

Lotniskowiec indyjski Vikrant, 2022, aut. Indian Ministry of Defence

Emisja drugiej części programu:
(12:08–26:13)

Zagadnienia do dyskusji i pytania:

1. W czym przejawia się pragmatyzm w polityce indyjskiej ostatnich kilku dekad i czym jest powodowany?
2. Jakie stanowiska w odniesieniu do zaangażowania indyjskiego w wojnę w Ukrainie mają różne partie indyjskie?
3. Jak Rosja jest postrzegana przez społeczeństwo indyjskie?
4. W jaki sposób relacje amerykańsko-pakistańskie wpływają na stosunki indyjsko-rosyjskie?
5. Na zdjęciu powyżej znajdują się przywódcy państw wchodzących w skład pewnego ugrupowania. Co to za ugrupowanie i jakie jest jego znaczenie z punktu widzenia rywalizacji globalnej?
6. Co jest problemem dla funkcjonowania BRICS?
7. Co to jest tzw. korytarz transportowy północ południe pomiędzy Rosją i Indiami? Którędy przebiega i jakie ma znaczenie?
8. Na czym polega nacjonalizm indyjski? Jaka jest jego specyfika i dlaczego? W czym leży problem jeżeli chodzi o budowanie narodowej tożsamości indyjskiej?
9. Jakie jest znaczenie importu broni z Rosji do Indii?
10. Na zdjęciu poniżej znajduje się okręt wojenny. Co to za okręt i dlaczego jest istotny z punktu widzenia Indii?

MATERIAŁY DYDAKTYCZNE

Odcinek 17: Indie

Część 3/3:

Wewnętrzne zróżnicowanie

Emisja trzeciej części programu: **(26:14–41:22)**

Zagadnienia do dyskusji i pytania:

1. W jaki sposób wewnętrzne zróżnicowanie Indii wpływa czy też może wpływać na politykę zagraniczną Indii?
2. Jak wyglądają stosunki lankijsko-indyjskie w kontekście stosunków etnicznych?
3. Dlaczego kontrola nad Kaszmirem ma tak duże znaczenie z punktu widzenia Indii?
4. Jak na stosunki z sąsiadami wpływa fakt, że Indie są zamieszkiwane przez liczne grupy etniczne?
5. Na czym miałaby polegać idea stworzenia Nagalandu? Gdzie obszar ten miałby się znajdywać?
6. Na czym polega specyfika relacji Indii ze współczesnym brutalnym reżimem w Birmie?
7. Jak wygląda sytuacja separatyzmu sihhijskiego? Czy jest ciągle żywy? Jaki ma potencjał?
8. Czy Indie są krajem bogatym? Jeżeli tak, to jak to się przekłada na poziom życia ludności? Na co państwo wydaje dużą część budżetu?
9. Jak w przypadku Indii poziom życia ludności przekłada się na tendencje separatystyczne i ruchy odśrodkowe?

[7] Demonstracja Sikhów w Londynie przeciwko polityce Indii, 2015, aut. Vimalkanda

[8] Protest na uczelni Jamia Millia Islamia stłumiony przez policję indyjską, 2019, aut. DiplomatTesterMan

10. Jak wygląda sprawa wolności słowa w Indiach?

11. Jak wygląda cenzura w Internecie? Czy istnieje?

12. Jaka była geneza pojawiających się od 2018 roku protestów społecznych, w tym szczególnie na uniwersytetach indyjskich? Jak reagowała na nie władza?

13. Z czym wiąże się tzw. ruch „zwracamy nagrodę", w który zaangażowała się część elit intelektualnych i artystycznych Indii?

Podsumowanie

1. Słownik postaci i terminów:

Ruch Państw Niezaangażowanych – forum skupiające obecnie 120 państw (w początkach istnienia było to 29), które w założeniu miało i ma grupować kraje niepowiązane z żadnym z rywalizujących bloków politycznych na arenie międzynarodowej. Genezy ruchu dopatrywać można się w zamysłach Mahatmy Gandhiego, którego kontynuator, Jawaharlal Nehru stał się inicjatorem utworzenia ugrupowania. Bezpośrednią przyczyną stała się zaogniająca się rywalizacja dwubiegunowa znajdująca swój wyraz w wojnie koreańskiej oraz wojnie indochińskiej. Za datę sformalizowania współpracy przyjmuje się rok 1955 kiedy to podczas konferencji w Bandungu ogłoszono deklarację ruchu oraz rok 1956 kiedy to na jugosłowiańskiej wyspie Brijuni utworzono organizację formalnie.

Mahatma Gandhi – indyjski polityk żyjący w latach 1869-1948. Propagator i twórca ruchu na rzecz niepodległości Indii i wyzwolenia ich spod panowania brytyjskiego. Uważany za ojca indyjskiej państwowości. Szczególnie znany ze swej koncepcji specyficznej walki politycznej, w ramach której przy protestach wyrzekano się użycia przemocy (doktryna *satjagraha*).

Jawaharlal Nehru – indyjski polityk żyjący w latach 1889-1964. Wieloletni przywódca Indyjskiego Kongresu Narodowego i z jego ramienia pierwszy premier niepodległych Indii. Urząd sprawował od 1947 roku aż do śmierci w 1964 roku. Jeden z głównych architektów indyjskiej niepodległości i państwowości. W polityce międzynarodowej propagator polityki nieangażowania się w rywalizację dwubiegunową oraz niepodległości państw.

Narendra Modi – indyjski polityk związany z Indyjską Partią Ludową. Po zwycięstwie tej partii w wyborach 2014 roku objął stanowisko premiera Indii.

Subrahmanyam Jaishankar – indyjski polityk i dyplomata pełniący od 2019 roku funkcję ministra spraw zagranicznych.

BRICS – ugrupowanie, którego nazwa jest akronimem 5 wchodzących w jego skład państw: Brazylia, Rosja, Indie, Chiny oraz RPA (South Africa). Termin BRIC (wtedy jeszcze bez uwzględnienia RPA) pojawił się w analityce ekonomiczno-politycznej w 2001 jako termin określający grupę państw, które w niedalekiej przyszłości będą dominować w światowej gospodarce. Współpraca pomiędzy państwami rozpoczęła się od roku 2006. W 2009 roku miał miejsce pierwszy doroczny szczyt a w roku 2010 utworzono formalną organizację.

Naksalici – członkowie indyjskiego ruchu maoistowskiego walczący przeciwko władzy rządu centralnego w Indiach, w niektórych regionach oprócz haseł ideowych propagujący również hasła separatystyczne.

Kaszmir – region geograficzny położony na północy Półwyspu Indyjskiego. Podzielony pomiędzy Indie i Pakistan. Na przestrzeni XX wieku był przyczyną i areną starć i konfliktów zbrojnych tych dwóch państw.

Hindutva – koncepcja i ideologia utożsamiana z indyjskim nacjonalizmem.

Sikhowie - osoby związane z religią nazywaną sikhizmem (będącego swoistego rodzaju syntezą islamu i hinduizmu), zamieszkujące głównie obszar Indii.

Bengal – kraina historyczna położona obecnie częściowo w granicach Indii (zachodnia część) oraz Bangladeszu (wschodnia część).

2. Cele dydaktyczne:

- Poszerzenie wiedzy dotyczącej historii Indii (odniesienie do PRK P6S_WG)
- Uświadomienie jaki wpływ na współczesną politykę Indii mają czynniki etniczne i narodowościowe (odniesienie do PRK P6S_WK)
- Rozwinięcie umiejętności analitycznych dotyczących złożoności relacji międzynarodowych (odniesienie do PRK P6S_UW)

3. Zalecana literatura:

T. Okraska, *Słoń w pogoni za smokiem: stosunki indyjsko-chińskie w zmieniającym się świecie*, Adam Marszałek 2019

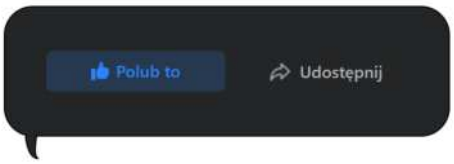
K. Iwanek, A. Burakowski, *Indie. Od kolonii do mocarstwa 1857-2013*, Wydawnictwo Naukowe PWN 2013

J. Zajączkowski, *Indie w stosunkach międzynarodowych*, Wydawnictwo Naukowe Scholar 2008

MATERIAŁY DYDAKTYCZNE

Odcinek 17: Indie

Korzystając z materiałów, nie zapomnij o subskrypcji kanału „**Historia dzieje się!**” na Youtube:
https://www.youtube.com/@historiadziejesie2380
(obok przycisku „subskrybuj” naciśnij też dzwoneczek, by dostawać informacje o nowych odcinkach)

Prosimy – zalajkuj profil Facebookowy „**Historia dzieje się!**” i daj znać innym, jeśli program Ci się podobał (udostępnij):
https://www.facebook.com/Historiadziejesie

Materiały dydaktyczne opracował: dr Konrad Oświecimski
Opracowanie graficzne: Joanna Zawadzka

Publikacja sfinansowana ze środków budżetu państwa w ramach programu Ministra Edukacji i Nauki pod nazwą „Nauka dla Społeczeństwa” nr projektu NdS/537149/2021/2022, kwota finansowania 873 080 zł (całkowita wartość projektu).

zespół kierujący projektu:
dr Paweł Nowakowski
dr Łukasz Burkiewicz
dr Konrad Oświecimski
mgr Tomasz Konturek

Fundacja Ignatianum

MATERIAŁY DYDAKTYCZNE

Odcinek 17: Indie

Wykorzystane materiały ilustracyjne:

[1] M. Gandhi w czasie pobytu w Afryce, 1909, https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Gandhi_suit.jpg ..... str.2.

[2] Mahatma Gandhi, http://philogalichet.fr/wp-content/uploads/2019/01/Gandhi_Photo-Alamy.jpg ..... str.2.

[3] Jawaharlal Nehru w czasie wizyty w RFN, 1956, źródło: Deutsche Bank AG, Kultur und Gesellschaft Historisches Institut, https://pl.wikipedia.org/wiki/Jawaharlal_Nehru#/media/Plik:Hermann_Josef_Abs_-_mit_Adenauer_und_Nehru_1956.jpg (lic. CC Attribution-Share Alike 3.0 Unported) ..... str.3.

[4] Władimir Putin i Narendra Modi, 2021, aut. Kremlin.ru, https://en.wikipedia.org/wiki/File:Putin_with_Modi.jpg (lic. CC Attribution 4.0 International) ..... str.3.

[5] Przywódcy państw BRICS na szczycie w Goa, 2016, aut. Kremlin.ru, File:Joint photo session before the start of the 2016 BRICS summit in Goa.jpg - Wikimedia Commons (lic. CC Attribution 3.0 Unported) ..... str.4.

[6] Lotniskowiec indyjski Vikrant, 2022, aut. Indian Ministry of Defence, https://commons.wikimedia.org/wiki/File:IAC1_Vikrant_with_INS_Kolkata_(D63)_during_sea_trial_(cropped).jpg (lic. GODL – India) ..... str.4.

[7] Demonstracja Sikhów w Londynie przeciwko polityce Indii, 2015, aut. Vimalkanda, https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Thousands-Sikhs-protest-in-London.jpg (lic. CC Attribution-Share Alike 4.0 International) ..... str.5.

[8] Protest na uczelni Jamia Millia Islamia stłumiony przez policję indyjską, 2019, aut. DiplomatTesterMan, https://commons.wikimedia.org/wiki/File:JMI_students_and_locals_protesting_against_CAA_NRC.jpg (lic. Attribution-Share Alike 4.0 International) ... str.5.